

¡ MARIÑEIRO DO GROVE, REXOS E ESFORZADOS, ESPONTÁNEOS E XENEROSOS !

Por: Lino J. Pazos Pérez

Corría o 3 de novembro de 1957, e cando digo corría é que un temporal de vento e choiva arrasaba a costa atlántica galega con ventos de forza 5 e ondas doutros tantos metros de altura, o que facía incómoda a navegación ós grandes mercantes, case todos eles vapores, sumamente difícil ós pesqueiros, e imposible ós iates, como o protagonista deste artigo.

O semanario "Litoral", que veu a recoller a testemuña do "Diario de Pontevedra" cando este periódico deixou de publicarse nos primeiros anos da década dos cincuenta, no seu número 335, de 9 de novembro, cuxo director era Rafael Landín Carrasco, recolle un apaixonante traballo do reporteiro Pedro Rivas, titulado "*La odisea del Tina en la noche de la galerna*", no que reflicte as peripecias sufridas pola tripulación do barco de bandeira británica.

O **Tina**, un veleiro de dous paus aparelado de Ketch, partía o 20 de outubro de 1957 do porto de Brighton, en plena Canle da Mancha, cando os latexos do foguete espacial soviético Spútnik aínda rosmaban nos oídos dos mariños que tentaban de atravesar o Océano como antes o fixera o noso veciño Cristóbal Colón a bordo da carabela Santa María, construída nos arrabaldes da Moureira pontevedresa.

A tripulación destes arriscados *nautas* (ter en conta a precariedade de medios do momento, sobre todo en comunicacións), estaba composta polo capitán, e armador

do barco, Lancelot Bristooer White, ex oficial da Royal Air Force, ó que acompañaban dous tripulantes; Norman Ernest Brearley, inglés de 28 anos, membro civil da Royal Air Force, e Andrien Talbot Brady, un irlandés de 27 anos, de profesión (segundo declarou ós medios) decorador.

A partida, en medio do cotián tráfico portuario de Brighton, pasou desapercibida para os operarios dos *docks* que, atarefados nas faenas habituais, tiñan outras cousas máis importantes en que pensar, cando aínda non se cumprira unha decada de anos dende o final da máis cruel guerra que estivo a punto de dobrigar a vontade férrea dos británicos, que nun principio se crían amparados pola súa insularidade fronte ós inimigos hitlerianos...

Empurrados por ventos do SW, e con todo o trapo largado, Mr. Lancelot colleu a roda do temón notando sobre os seus pés as primeiras cabezadas do **Tina** ó enfrontarse cas ondas da Canle.

Deixaron por estribor a Portsmouth mentres aproaban cara ó cabo da Hague, para pasar por fóra das Alderney e Guernesey, illas consideradas como a porta do Golfo de Biscaia.

O mar seguía a crecer mentres o termómetro baixaba e o tempo empeoraba a marchas forzadas, véndose obrigados a tomar rizos na maior e incluso aferrala quedando tan só cun foque que facía as veces de tormentín.

Celador do porto de O Grove. D. Emilio Montero

A intención de entrar de recalada nalgún porto do Cantábrico viuse pronto que era unha utopía posto que os ventos impedían a manobra afastándoos desa posibilidade; decidindo correr o temporal como mandan os canons náuticos.

Ventos desatados de máis de 60 millas por hora empuxábanos cara ó mar aberto, logrando, despois de dificultades extremas poñer rumbo ó Cabo Fisterra, o que pasaron a pouca distancia de terra xa con vento do nordés, que lles impedía facer unha virada sen arriscar a estabilidade do barco que se defendía ben grazas a súa rexa construción.

O **Tina** continúa correndo o temporal que acaba converténdose nunha verdadeira galerna que azouta a costa atlántica galega, polo que agora o veleiro británico navega a bandazos, rifado parte do trapo. Os tripulantes aférranse á vida como poden cando, ao lonxe, parece escintilar a luz dun faro que, a intervalos, barre a noite, e cara alí tentan dirixir o barco que voa sobre as ondas.

“A las 9 horas el faro de la isla de Sálvora ilumina la oscura esperanza de los tripulantes. La alegría de cobijarse es corta. El yate es arrastrado contra las rocas. El capitán grita ¡Abandonar el barco! ¡A aquellas rocas! Adrien y Ernest se lanzan al agua con sus Mae west (chalecos salvavidas); el capitán no puede hacerlo. Un golpe de mar desencalla e barco y lo hace brincar de ola en ola...”

As luces que soben ó ceo alarman ós nenos que xogan na praia do Grove; eles teñen escoitado que existen ese tipo de sinais e corren cara ós seus maiores a informar, ó tempo que o contramestre do porto ponse en garda; un barco está en perigo preto da illa de Sálvora, e cara alí parte a bordo do bou **Punta Lisa**; o Axudante de Mariña está en Pontevedra e el é a autoridade.

Os tripulantes non se arredan e un por un van subindo ó barco, que parte de inmediato; son as 12,45 do luns 3 de outubro.

*“Al llegar a la altura de la isla de Sálvora hallaron al **Tina** junto al cual se encontraba la dorna **Clarita**, tripulada por los pescadores Juan, Luis y Gerardo Devesa, y Joaquín Montenegro. Dos de ellos, los citados en primer y último lugar, habían logrado subir al yate y estaban aferrando, a pesar de la galerna, las velas y demás aparejo... Entretanto no llega el **Marino** que ya había salido del Grove, el **Punta Lisa** larga un cabo al yate y lo sostiene. Minutos más tarde llega el **Marino** y lo remolca a puerto. Son las 17 horas del lunes...”*

Durante a viaxe de retorno ó Grove, o contramestre tenta conversar co mariño británico, entendendo que dous dos seus compañeiros de infortunio quedaran sobre unhas

Tres de arriba e de esquerda a dereita: Manolo “O Jardes”, Domínguez, Joaquín “O Jobeletiero”. Os seis de abaixo, e de esquerda a dereita: Manuel Neira, Paco Padín “O Casato”, Inglés do barco, o celador: Emilio Montero Rodríguez, Inglés do barco, Bea “O Raposo”.

rochas da illa. En canto deixan ó home sobre o peirao (e despois de que un veciño que estivera en Inglaterra traducira o que dicía o asustado mariño) prepárase o **Marino** para outra expedición, que sae ás 18,30 cara á Illa, regresando ás 21 sen atopar sinais de vida.

Ás 22,30 horas, en plena noite outonal, volta a saír ó mar o **Marino**, co Axudante de Mariña a bordo, mentres o Celador (contramestre) arrancha o pesqueiro **Ricardito 2º**.

*“A las 0,30 horas del martes, el **Ricardito 2º**, al mando del patrón improvisado Manuel Domínguez y del Celador*

señor Montero Rodríguez, zarpa rumbo a la isla de Sálvora. Durante toda la noche los dos barcos estuvieron haciendo señales de luces, repasando los lugares rocosos cercanos a la isla...”.

Ás 8,15 da mañá, xa con luz e o mar máis calmado, o **Ricardito 2º** avista ós dous náufragos sobre as rochas coñecidas como “Pardiñas”, pedras moi batidas polo mar, que en mareas vivas apenas sobresaen da auga.

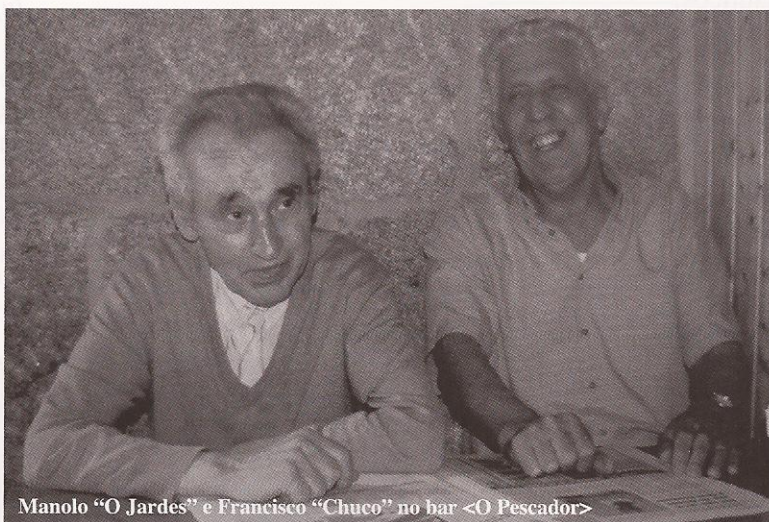
“Como el **Ricardito 2º** no podía aproximarse a pesar de haber calmado el temporal, se desplazó un bote con cuatro hombres que rescataron a los dos marineros ingleses después de 18 horas en las rocas. Momentos más tarde llegó al lugar el **Marino** y ambos barcos retornaron a puerto, llegando a O Grove a las 9 horas”.

A estancia destes homes no Grove foi todo o festiva que se poda un imaxinar; recoñecidos polo pobo enteiro que os homenaxeaba cada vez que os vía polas rúas, chegando a facer verdadeiras amizades, entre elas a do pintor Ernesto Goday, que os obsequia con varias das súas obras, e incluso lle pinta na popa o nome ó **Tina**.

Os mariños británicos fanse ó mar, despois de reparar o veleiro, rumbo a Nova Zelandia, en febreiro de 1958, é dicir, case tres meses despois da aventura que a piques estivo de custarlles a vida.

Pedro Antonio Rivas, o correspondente que enviou ó Grove o semanario “Litoral”, deixou impresa para sempre

unha frase que pasa desta maneira á Historia da vila:
¡Mariñeiros do Grove, rexos e esforzados, espontáneos e xenerosos!

Manolo “O Jardes” e Francisco “Chuco” no bar <O Pescador>

O **Marino** era un pesqueiro de 64 toneladas de arqueo total e 19 netas, de 18,50 metros de eslora, 4,95 de manga e 2,75 de puntal, construído por Francisco Lores, do Grove, en 1952, que montaba un motor Diésel (Gasóleo) que lle proporcionaba 240 Hp e 13 nós de velocidade; sinal de chamada EA 7842, matrícula de Vilagarcía (folio 580). En 1974 figuraba como a súa armadora, Carmen Peribáñez Ortega.

De pé e de esquerda a dereita:
Bea “O Raposo”
Manolo “O Jardes”
Inglés
Joaquín “O Jabeleteiro”
Domínguez “O Carrandán”
Inglés (1º en ser rescatado)
Paco Padín “O Caxato”.

Sentados e de esquerda a dereita:
O celador: Emilio Montero
Manolo “O Campusino”.

A foto foi realizada no bar <O Tropezón> e faltan dous dos tripulantes:
Manolo “O Pereira” e Domínguez fillo de “O Carrandán”.